

Odczytać Słowo Boże

To przede wszystkim miejcie na uwadze, że żadne proroctwo Pisma nie jest dla prywatnego wyjaśnienia. Nie z woli bowiem ludzkiej zostało kiedyś przyniesione proroctwo, ale kierowani Duchem Świętym mówili od Boga święci ludzie (2 P 1, 20-21).

Oczekujemy jednak, według obietnicy, nowego nieba i nowej ziemi, w których będzie mieszkała sprawiedliwość. Dlatego, umiłowani, oczekując tego, starajcie się, aby On was zastał bez plamy i skazy - w pokoju, a cierpliwość Pana naszego uważajcie za zbawienną, jak to również umiłowany nasz brat Paweł według danej mu mądrości napisał do was, jak również we wszystkich listach, w których mówi o tym. Są w nich trudne do zrozumienia pewne sprawy, które ludzie niedouczeni i mało utwierdzeni opacznie tłumaczą, tak samo jak i inne Pisma, na własną swoją zgubę. Wy zatem, umiłowani, wiedząc o tym wcześniej, strzeżcie się, abyście dając się uwieść błędom tych, którzy nie szanują praw Bożych, własnej stałości nie doprowadzili do upadku (2 P 3, 13-17).

Duch Święty – „Interpretator” Pisma świętego

- W Piśmie świętym Bóg mówi do człowieka w sposób ludzki. Aby dobrze interpretować Pismo święte, trzeba więc zwracać uwagę na to, co autorzy ludzcy rzeczywiście zamierzali powiedzieć i co Bóg chciał nam ukazać przez ich słowa (KKK 109).

W celu zrozumienia *intencji autorów świętych* trzeba uwzględnić okoliczności ich czasu i kultury, "rodzaje literackie" używane w danej epoce, a także przyjęte sposoby myślenia, mówienia i opowiadania. Inaczej bowiem ujmuje się i wyraża prawdę w różnego rodzaju tekstach historycznych, prorockich, poetyckich czy w innych rodzajach literackich (KKK 110).

Ponieważ Pismo święte jest natchnione, istnieje druga zasada poprawnej interpretacji, nie mniej ważna niż poprzednia, bez której Pismo święte byłoby martwą literą: "Pismo święte powinno być czytane i interpretowane w tym samym Duchu, w jakim zostało napisane".

Sobór Watykański II wskazuje na *trzy kryteria* interpretacji Pisma świętego, odpowiadające Duchowi, który je natchnął (KKK 111):

1. *Zwracać uwagę przede wszystkim na "treść i jedność całego Pisma świętego"*. Jakkolwiek byłyby zróżnicowane księgi, z których składa się Pismo święte, to jest ono jednak jedno ze względu na jedność Bożego zamysłu, którego Jezus Chrystus jest ośrodkiem i sercem, otwartym po wypełnieniu Jego Paschy (KKK 112):

2. *Czytać Pismo święte w "żywej Tradycji całego Kościoła"*. Według powiedzenia Ojców Kościoła, "Pismo święte jest bardziej wypisane na sercu Kościoła niż na pergaminie". Istotnie, Kościół nosi w swojej Tradycji żywą pamięć słowa Bożego, a Duch Święty przekazuje mu duchową interpretację Pisma świętego (KKK 113).

3. *Uwzględniać "analogię wiary"*. Przez "analogię wiary" rozumiemy spójność prawd wiary między sobą i w całości planu Objawienia (KKK 114).

Różne sensy Pisma świętego

Według starożytnej tradycji można wyróżnić dwa rodzaje sensu Pisma świętego: dosłowny i duchowy; sens duchowy dzieli się jeszcze na sens alegoryczny, moralny i anagogeniczny (KKK 115):

Sens dosłowny. Jest to sens oznaczany przez słowa Pisma świętego i odkrywany przez egzegezę, która opiera się na zasadach poprawnej interpretacji. "Wszystkie rodzaje sensu Pisma świętego powinny się opierać na sensie dosłownym" (KKK 116).

Sens duchowy. Ze względu na jedność zamysłu Bożego nie tylko tekst Pisma świętego, lecz także rzeczywistości i wydarzenia, o których mówi, mogą być znakami.

1. *Sens alegoryczny.* Możemy osiągnąć głębsze zrozumienie wydarzeń, poznając ich znaczenie w Chrystusie. Na przykład przejście przez Morze Czerwone jest znakiem zwycięstwa Chrystusa, a przez to także znakiem chrztu.

2. *Sens moralny.* Wydarzenia opowiadane w Piśmie świętym powinny prowadzić nas do prawego postępowania. Zostały zapisane "ku pouczeniu nas" (1 Kor 10, 11).

3. *Sens anagogeniczny.* Możemy widzieć pewne rzeczywistości i wydarzenia w ich znaczeniu wiecznym; prowadzą nas (gr. *anagoge*) do naszej Ojczyzny. W ten sposób Kościół na ziemi jest znakiem Jeruzalem niebieskiego (KKK 117).

Zadaniem egzegetów jest pracować według tych zasad nad głębszym zrozumieniem i wyjaśnieniem sensu Pisma świętego, aby dzięki badaniu przygotowawczemu sąd Kościoła nabywał dojrzałości. Albowiem wszystko to, co dotyczy sposobu interpretowania Pisma świętego, podlega ostatecznie sądowi Kościoła, który ma od Boga polecenie i posłannictwo strzeżenia i wyjaśniania słowa Bożego (KKK 119).

Papieska Komisja Biblijna, *Interpretacja Pisma Świętego w Kościele* (1993).

Metody i podejścia do interpretacji Biblii:

Metoda historyczno-krytyczna.

Metody analizy literackiej:

retoryczna,
narratywna,
semiotyczna.

Metody oparte na tradycji

„kanoniczna”,
oparta na żydowskiej tradycji interpretacji,
historii oddziaływania tekstu.

Metody odwołujące się do nauk humanistycznych:

socjologiczne,
antropologiczne,
psychologiczne i psychoanalityczne.

Kontekstualne:

Teologia wyzwolenia,
Feministyczne.

Fundamentalistyczna.

Biblia w życiu Kościoła:

aktualizacja, inkulturacja, w liturgii, *lectio divina*, w duszpasterstwie, w dialogu ekumenicznym.

Zadanie domowe: Zinterpretuj wybrany fragment Pisma Świętego.